

SZABOLCS

POLITIKAI LAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 korona.

Egyes szám 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer, szombaton.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

Schlichter Gyula.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

IV. ker., Vasuti-ut 17.

Lapunk a bel- és külföld minden nagyobb városában képviselve van.

A kartelltörvény tervezete.

Irta: Dr. Mandel Pál, orsz. képviselő.

Mig tehát a németországi bírói gyakorlat a kartellszerződések jogi elismerése tekintetében határozottan helytadó és éppen ez okból a kartelltörvény Németországban a kartellszerződések jogi elismerése szempontjából sürgősnek nem mondható és ilyenek tartva nincs is, addig a magyarországi bírói gyakorlat a kartell szerződések jogi elismerése tekintetében határozottan visszautasító. Analógia tehát a két ország bírói gyakorlata közt nincs, és nekünk, ha a kartellszerződéseknek jogérvényt akarunk szerezni, ezt nem az ellenkező irányú bírói gyakorlat, hanem csakis törvényhozás útján érhetjük el.

Igaz, hogy a Curiának 1904. évi 1476. sz. ítélete részben eltér az 1883-ban hozott ítélettől és így azt lehetne mondani, hogy megállapodott jogszokás nálunk nincs. De ha 21 évi időközben jön létre valamely módosítása előbb keletkezett ítéletnek, akkor olyan jogtejlődésről, amelyre bizton építeni lehetne, és a mely a bírói felfogást az iparosvilág követelményeinek számbavételével biztos utra terelné, nekünk, most élő nemzedéknek, le kell mondanunk.

Ha tehát el van ismerve, hogy a judicatura létező állapotán változtatni kell — ezt pedig úgy a „Kereskedelmi Jog” mint a „Honi Ipar” elismerni látszik —

akkor ez a cél csakis törvényhozás útján érhető el.

A bírói eljárás lassúságára vonatkozólag tett ellenvetések egyik csoportja például a „Magyar Hirlap” „Budapesti Hirlap,” „Magyar Vaskereskedő” stb., az eljárást közigazgatási utra mondják terelendőnek. Az ezen csoportbeli egyik bírálat, például a „Budapesti Hirlap”, „Pesti Hirlap” stb. ujonnan alakítandó külön kartellbíróiságot hoz javaslatba felebbvitellel a kereskedelmi miniszterhez. („Magyar Vaskereskedő.”)

Más csoport vagy külön alakítandó központi kartellbíróiságot hoz javaslatba, vagy a budapesti kereskedelmi és váltó-bíróiságot (dr. Rác a „Budapesti Hirlap”-ban tartja a kartellpererek intézésével megbizandónak, felebbezéssel egyenesen a Curiára.)

Közbevetőleg még egy ellentétre utalok a bírálatokban, nevezetesen, hogy a mig az egyik bírálat a kereskedelmi minisztert kívánja kartellpererekben utolsó fórumnak, addig egy másik bírálat („Magyar Hirlap”) erősen hibáztatja a tervezetet azon szempontból, hogy a kereskedelmi miniszternek — egyetlen embernek — azt a nagy hatalmat adja, miszerint a kartellszerződések ellen a megtámadást a tervezetben felsorolt esetekben kizárólag csak ő indíthatja meg.

Ezen különböző irányú ellenvetésekkel szemben a tervezet szigorú határovo-

nalat huz a kartellszerződések körüli közigazgatási teendők és a peres eljárás között.

A kartellszerződések körül felmerülhet a hatósági teendőket, a mennyiben azok a kartellszerződéseknek nyilvántartása szempontjából válnak szükségesekké, mint tisztán közigazgatási teendőket, a tervezet a végrehajtó hatalom egyik tényezőjének, a közigazgatási hatóságnak és pedig a kereskedelemügyi miniszter hatáskörébe utalja; mig minden vitás esetben, a vitás esetek kétségtelenül magánjogi természeténél fogva eljáró közegül a végrehajtó hatalomnak másik tényezőjét, a független bíróiságot jelöli ki; megfelelően így a végrehajtó hatalom megosztása tekintetében az alkotmányosság követelményeinek.

Nem szabad kicsinyelnünk mindazon biztosítékokat sem, a melyeket minden jogállamban a közigazgatási hatóságok is közigazgatási ügyekben a polgároknak nyújtanak, de elengedhetetlen kelléke az alkotmányosságnak az, hogy minden ügy, a mely a felek vagyontát magánjogilag érinti, úgy peres, mint perrenkívüli elintézés végett, független polgári bíróisághoz utaltassék, a bíróiság függetlensége képezvén egyik legerősebb biztosítékát a helyes igazságszolgáltatásnak.

Éppen ezt a biztosítékot, t. i. bírói eljárást iparügyekben, az iparosvilágtól elvonni indokoltnak nem látszanék és pedig annál kevésbbé, mert ezt a megosz-

T Á R C A.

Hulló haraszt.

*Nyilott egy rózsza kora tavasszal,
A nap csak gyéren melengetett;
Ifjú leányka künn járt a réten
És — ártatlanul merenghetett.*

*De jött a napsugár, döngicsélt a méh,
Orgonabokron a madár dalolt;
Egy ifjú is jött — már a nyár jegyében —
És mélyen a lányka elé hajolt:*

*Forró, illatos, bódító a nyár,
Csábit a hűs patak s árnyékos hely.
Hebeg az ifjú: „Óh, lányka Ön édes,
Mint édes a méhnek a virág kehely.”*

*Krizantin nyílik a hulló haraszttal,
A nap már csak gyéren melengeti,
A leányka — haj! — gondtelten ápolja
Mig lelkét egy ifjún merengeti.*

Széll Miksa.

Felolvasás.

Irta és a Báros Hirsch-egylet estélyén felolvasta:

dr. Pröhle Vilmos.

(Folytatás és vége.)

Ad vocem élet és életfelfogás — mert a pénzről való véleményeztetés végre valahára elvezetett ehhez a fontos kérdéshez (fontosnak azért mondom, mert az egyik nemzedéknek életében és életfelfogásában gyökerezik a rákövetkező nemzedék boldogsága vagy boldogtalansága, szóval egész jövője) — hát erre nézve úgy tudom, hogy a vélemények nagyon különbözők, amiben nemcsak a papok, tudósok és bölcselők, meg maga az élet, hanem a poéták is hibásak.

Nem szólok arról, hogy a nyolcadosztályos gymnazistáknak szeretve tisztelt poétája, Horatius Flaccus, a legjobb futó volt Brutusék seregében, s aztán mégis úgy énekelt, hogy „szép és dicső a honért meghalni”, amiből ifjaink bátran kovácsolnak érvet ama véleményük mellett, hogy szép és dicső latinul tudni, de megtanulni felesleges — mondom, erről a disztinált római poétáról nem is beszélek: hanem ott van például egy spa-

nyel költő, aki azt mondja, hogy az élet álom egy spanyol concurrense pedig azt zengi az *Élet zsoltára* című költeményében, hogy az élet komoly való.

Melyiknek van igaza? Megint a Buddhista példázat vakkoldusainak véleményével van dolgunk?

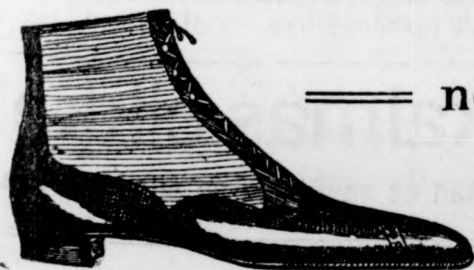
Én úgy vélem, hogy igen!

Azonban dicséretére legyen mondván a poétáknak, ők az ilyen véleménykülönbségek miatt nem szoktak hajba kapni, már csak azért sem, mert legjobban szeretnek egyedül lenni és imádják a magányt.

Szerettem én is hajdan, ha csend volt körülöttem, de ma isten őrizzen tőle minden becsületes családapát, meg engem is!

De azért kedves emlékeim közé tartoznak azok a csendes, magányos órák, mikor még poéták csengő bongó rimeit s nem politikai napihíreket és vezércikkeket olvastam. Mikor nekem s velem egy ivású pályatársaimnak a Romlásnak indult hajdan erős magyar, a Szondi két apródja, a Rákosi szántó, a Talpra magyar volt ifjú tettvágyunk szent oltártüze.

Szerettem a poétákat hajdan, szerettem

Ajánlom a n. é. közönség figyelmébe dusan felszerelt
női-, férfi- és gyermekcipő, sárczipő raktáramat
valamint szörme boák- és muffokat s az összes létező téli árukat.
Kézimunkákat óriási választékban. Legújabb kocsitakarókat.

Telephon 114.

Tisztelettel EISLER KÁROLY.

tást közigazgatási hatóság teendői és a bíróság teendői között, a rendestől eltérő, sajátos természetű ügyekben, más törvényben is követték, így nevezetesen a szabadalmi törvényben és a védjegyek oltalmáról szóló törvényben.

A bírálatokban — a mint említém — felmerült az a javaslat, hogy egyetlen bíróság (kartellbíróság, budapesti kereskedelmi és váltótörvényszék) bizassék meg az összes kartellperék vitelével, Ezzel szemben a tervezet e megbízást az ország összes törvényszékei között osztja meg.

A tervezet azon szempontból indult ki, hogy az elegyes közgazdasági ágazatokat nem kellene külön szaggatni, sőt igyekeznünk kell a különböző közgazdasági ágazatok szervezeteit egybefoglalni, hogy az azokban lappangó életerő a közérdeket ápolva, egységes közszellemben, egységes országos érdekké olvadjon össze.

Annak az életerőnek, a mely a közgazdaság különböző ágazataiban a közérdeket ápolni hivatva van és az ebből fejlődött közszellemnek fentartása a birói hatáskörének egyik lényeges alkotórészt képezi. Hadd szálljon tehát át ez a közszellem a bíróságokon, mint az államtest erein át a népéletbe és működjék közre ebben egységesen minden törvényszék.

A külön szakbíróság ki lévén szakítva a népélet egyetemességéből, a maga elszigetelt állapotában, úgy az általános jogfejlődéstől, mint a gyakorlat mindennapi mozzanataiból sokkal távolabb áll, mint a rendes bíróság, a mely szétszóródva és az ország különböző rétegeibe magát beleékelve, tudományosan kimivelt szellemének e rétegekbe lemélyesztett gyökérszállain át táplálja gyakorlati érzékét.

Igen helyesen mondja a magyar tervezetről e napokban megjelent egyik berlini bírálat (az előkelő „Sociale Praxis”-ban), miután aggályát fejezi ki a magyar tervezet azon tétéle felett, hogy a kartellekből kifolyó peres ügyek a rendes bíróságokhoz utasíthatnak: „Azonban ma-

gasabb törekvéseivel nő az ember maga is” és lehetséges, hogy a mennyiben a törvényhozás egyszer aztán azon állásponthoz jutna el, hogy a bíróságokra olyan feladatokat ruház, a melyek a közgazdasági viszonyok alaposabb megértését tételzik fel, mint a minővel most az átlagjogász bír, akkor ezen (igazságszolgáltatási) szempontból is javulás állhatna be. Miután azonban az elégtelen közgazdasági kiképzés általában mint súlyos fogyatkozás jelentkezik, a mely jelenség más körülmények között is a külön bíróságok alkotása végett mindinkább terjedő mozgásban nyilvánul, ennél fogva nem is látszik elhibázottnak viszonyokat létesíteni, a melyek a jogászaink műveltségi fokának emelésére szolgáló kényszereszközöknek és az erre szolgáló gyökeres reformoknak szükségét még a legbutább szem előtt is nyilvánvalóvá teszi. Ha azonban ez a terv aggályosnak látszanék is, ez nem állhat utjában annak, hogy egyebekben a magyar javaslat kiindulási pontul vétessék, mert a bíróságok belevonása a javaslatba, a tervezetben egészen mellékesnek látszik. (Nem az! — Szerző.) Ha tehát a bíróságot ama feladatra alkalmasnak nem találják, a tervezet alapelveinek minden sérelme nélkül lehet a bírósághoz utalt hatáskört külön kartellhivatalhoz utalni, a mely aztán a kartell törzskönyveket is vezetné.”

A tervezet azon szempontból indul ki, hogy a bírósághoz utalt feladat közös feladata hazánkban minden bírónak és azért a külön bíróságot mellőzi, megtartván biztosítékul a rendes fellebezési menetet a kir. táblához és a Curiához.

Mellőzendőnek tartja a tervezet a külön bíróságot már azon analogiánál fogva is, melyet a már fentebb említett törvények a szabadalmi törvény, a védjegyek oltalmáról szóló törvény, de a szerzői jogról szóló törvény is nyújtanak, feleslegesnek tartván törvényhozásunk ezen törvények alkotásánál is, azon ügyekben, a

melyeket ama szintén különleges ügyekben a bírósághoz utalt, a rendestől eltérő külön szakbíróságokat.

A birói eljárás lassúságára vonatkozólag tett ellenvetés nálunk már megszokott dolog, elődeinktől átöröklődött panasz, még azon időből való, a mikor a tárgyalás: „jöttem, mentem, fentartom a fentartandókat” szavak jegyzőkönyvbe iktatásából állott és az eljárás tényleg nagyon lassu volt. Ma azonban, a mióta a sommás eljárásról szóló 1893: XVIII. t. cz. hatályba lépett, ez a panasz bíróságaink ellen nem emelhető. Ha eltekintünk a tárgyalások — sajnos gyakori halasztásától, a melyekről a bíró nem tehet, akkor járjuk ám be az osztrák és a német bíróságokat akármerre, gyorsaság tekintetében az említett országok törvényszékeinek mögötte sehol sem fogjuk magunkat találni. Most meg éppen küszöbén állunk új nagy alkotásnak, a perrendtartásnak, a mely magában foglalja minden biztosítékát a perek emberi lehetőség szerint képzelhető leggyorsabb elintézésének.

A szabolcsvármegyei egyesült ellenzék tiltakozó gyűlése.

Akik a ma egyheti tiltakozó gyűlésen részt vettek, lelki örömmel, igaz gyönyörűséggel látták, hogy a magyar nemzet nem lett méltatlanná dicső multjához, és hogy nem halt ki belőle az öserő. Ma is ott lángol a szívek mélyén a lelkesedésnek az a szent tüze, mely lohaszthatatlan és amely a szittya vitézeket hőstettekre készítette, amely az ő magyarokat ezer nehézséggel szemben képessé tette a non elfoglalására, amely a Nagy Lajos és Mátyás királyok idejében örök dicsőséget szerzett a magyar névnek és amely 48-ban a félisteneket megteremtette. Ez az öserő, ez a régi lelkesedés, ez a töretlen hazaszeretet nyilatkozott meg újra. Nem a diplomatáknál tapasztalt politikus beszédek voltak ott hallhatók, hanem mélyes keserűség ömlött végig a szónokok beszédén és a hazafias polgárság nem szépitgette véleményének kifejezését. A felkorbácsolt szenvedély erős, de kiérdemelt szavakat

öket ma is, és mikor életről és életfelfogásról szölok, örömmel nyújtok nekik kezét, hogy vezessenek.

Az egyik poétám tehát azt mondta, hogy az élet álom. Tévedett igaz, de nem egészen, mert hisz az életnek meg vannak a maga álmai: hajadonok álma férfinagyságról, férfihüségéről, ifjak álma örök boldogságról, örök szerelemről, honról szabadságról férfidicsőségről, apostolok álma istenországáról megtért bűnösökről, emberbarátok álma letörtölt könnyekről személyválogatást nem ismerő emberszeretetről.

A másik poétám komoly valónak mondja az életet, nyilván azért, mert nem látta az élet komédiás oldalát: nem volt jelen olyan alkalmakkor, mikor éhezõ koldusok javára nagy urak báloznak és pezsgőznek, mikor vakok vezetésére világtalant választanak, mikor felsőbb rendeletre imádkoznak, hanem látta ádáz tusában az embert emberrel szemben: mikor milliók fegyvere ellen milliók karja feszül, mikor ágyuk dörögnek, kardok villognak, haldoklók hörögnek, diadalmas kürtök harsognak és anyák zokognak; s aztán a történelem Génusza egyet fordít a könyvében, az új lapon új lajstromot kezd s az új lajstromban egy régi híres országnak, egy régi dicső nemzetnek neve már nem szere-

pel. Ám zengjen róla Ossián velőtrázó énekét kiáltja bele siralmait az orkánba, mely fehérlett csontokkal telített csatamezőkön száguld keresztül, az emlékek fel-feltámadhatnak sirjaikból álmódzó lelkek kísértésére késő éjjeli órákban, a biborköntösben virradó nap visszakergeti őket sirjaikba s az elbukott nemzetek szent vértanui csendesen alusznak tovább!

Ez az én poétám ott is járt, hol éhezõ milliók kenyérért kiáltottak, hol a rothadt szalmán fetregő beteget nem a kór, hanem az étlenség végzi ki.

Azonban járhatott másfelé is, mert egy további strófájában azt mondja, hogy aki tiszta szívvel, becsületes elszánt akarattal dolgozik embertársai javán, az nem tette hiába vándorutját az élet sivatagán, mert a fővény is megerősíti lábnyomát a többi vándorok bátorítására és biztatására.

Aranygondolat, bár kissé költőies az illata; de azért kövessük tovább, lássuk, hová vezet.

Ha minden jó embernek lábnyoma biztatólag hatna, ha a jó példa is ragadós volna, talán elérkeznék valamikor az az idő, mikor elhal minden szitok, minden átok, minden tusakodás, mikor nem köszörülnek többé em-

berirtó fegyvert, vörös inges emberek veres zászlót lobogtatva nem emelnek barrikádokat? Oh költő, hová vezettél?

Rimeidnek kedves harmóniját Lucifer röhögése szakítja félbe: majd akkor szünik meg a tödön kacaj és jajgatás, ha az utolsó emberpár az utolsó foka meztelenre rágott csontjai felett egymást fojtja meg.

Akkor csend lesz és békesség! A nap kihül, jégkéreg borítja a négy világrészt s ez a híres földgolyóbis mint befagyott temető folytatja utját a végtelen űrben.

Hát itt vagyunk? s az abszolút hideg honából nincsen költészet amely kivezessen?

De van! Az egész emberiség költészet; mert az én véleményem szerint költő az egész emberiség; Vannak rettenetesen rossz költeményei, mint például Kain és Ábel, Karthago pusztulása, Maciejovic, Mohács és Világos, panszlavizmus, pangermanizmus, plutokratizmus, reakció; de vannak felséges költeményei is, mint például Szabadság Egyenlőség Testvériség, csak az a baj, hogy az emberiség költői képzeletének eme legszebb szülötteit makacs következetességgel vérrel kereszteli, még pedig ismételtén.

Az egyetemes emberiség költői szellemének megnyilvánulását látom például buddhisták nirvánájában, a Mohamed paradicso-

Karácsonyi ajándék tárgyaknak alkalmas cikkek,

kézimunkák, szörme boák, diszkötények, nyakkendők, zsebkendők, harisnyák, keztyűk, szappan és parfümek és minden e szakba vágó cikkek jutányos áron kaphatók:

Kohn Ignác divat- és rövidáru üzletében. (Városház-palota.)

adott a gyűlésen megjelent lakosság ajkára. Nem kérő, de parancsoló, sőt vést jósló volt a gyűlés lefolyása, melyet annak tulajdonítok, hogy vármegyénk lakossága értelmes és tudja, hogy minden jognak forrása a nemzet és a törvénytörőket, a magyar név meggyalázóit, nem csak joga van felelősségre vonni, hanem, az ösök nevének megbecsüléséből kifolyólag kötelessége is. Nagyon szépen fejtegették a szónokok a mai helyzet szegyenletes voltát és nemzet ellenességét, de a közbeszólásokból ítélve a megjelentek nem felvilágosítás nyeresére jöttek egybe, hanem ítélet mondás végett. Vármegyénk lakossága ugyanis hírlapokat olvas és maga, a családjával folytatott eszmecsere közben, természetes észjárása és a magyar vér diktálása szerint hozta meg ítéletét. Az egybe seroglettek azért jöttek össze, hogy útalatuknak kifejezést adjanak és hogy megállapítsák a „hazaárulás” legsúlyosabb bűnét. Az egyhangulag hozott és Tiszára, valamint az őt követőkre mélyen lesújtó határozat nem az ékes szónoklatoknak következménye, hanem vármegyénk lakosságának szíve mélyéből fakadó felháborodásnak hű kifejezője. A választó kerületek egymás után mondják ki megfelelőbbé tehetően és az igazság érzet által diktált ítéletüket, melyek között első rangú értéket képvisel vármegyénk nyilatkozata. A szabolcsvármegyei 48-as és független párt által össze hívott gyűlésen, a haza jövője feletti aggodás és a nemzet meggyalázói elleni tiltakozás olyan impozáns mértékben nyilatkozott meg, aminő méltó a dicsőséges multra vissza tekintő Szabolcsmegyéhez.

„A sasok csak sasokat nemzenek”, a dicső ösök unokái pedig nem hozhatnak szégyent elődeikre. Nemzeti ügynek tekintette vármegyénk lakossága a bizalmatlanság kifejezését s ezért nem csak az össze hívó párt tagjai voltak ott, hanem a szabolcsvármegyei Uj-pártot és a szabadelvű pártból kilépettek csoportját is vendégül hívta meg a függetlenségi párt.

Az uri osztálylyal elvegyült a kérges tenyerű földmivelő is és mind a kettőnek erében ott lüktetett a meggyalázatásért bosszút követelő magyar vér, lelkében ott lángolt a hazaszeretet szent tüze. A veszély ledöntötte az ellenzéki pártok közötti választó falakat, megsemmisítette a rang a vallás által emelt torlaszokat, minden ember testvér volt ott és magyar!!

A mint a haldokló édes anya ágyánál megbocsátanak egymásnak a testvérek, úgy bocsátottak meg egymásnak a veszélyben forgó Haza megmentése ügyében folytatott tanácskozmány alkalmával vármegyénk la-

kosai. De a Haza kiheveri a súlyos csapást, nem pusztítja el az orgyilkosok tördőfése, mert a Magyarok Istene azt nem engedheti meg. Okuljanak azonban ebből a fővárosi ellenzéki pártok, de vonják le belőle a szabolcsi ellenzékiek is a tanulságot, s a jövőben legyenek jó testvérek, akik szeretettel dédelgetik egymást, és akik nem egymás, hanem a közös ellenség ellen indítanak irtó háborút.

A gyűlés lefolyásáról a következőket hozzuk:

Bory Béla elnök nyitotta meg a gyűlést, hangoztatta, hogy nem párt-, hanem tiltakozó gyűlésre hívta ma össze a lakosságot, (viharos helyeslés) vendégül látja ma itt az Uj-párt tagjait, (a függetlenségi az Uj pártot, azok pedig a függetlenségiakat éltették perceként át, majd öröm könnyel a szemükben szorongatták egymás kezét és ölelköztek össze a különböző pártok emberei) de eljöttek a szabadelvű pártból kilépettek is. (hosszas éljenzés) Nemzeti ügynek tekinti a 48-as és függetlenségi párt a november hó 18 iki hallatlan sérelmet, (ugyvan, abcug Tisza) a mely ellen védekezni minden magyar embernek becsületbeli kötelessége. (taps és éljenzés) Indítványozza társelnökökkel, Forgách László grófot, Vay Tibor grófot, Vay Ádám grófot, ifj. Szunyoghy Bertalant, Meskó Lászlót, Bencs Lászlót és Mezőssy Bélát. (elkes éljenzés) Választmányi tagul gróf Vay Gábort kéri megválasztani. (hosszas éljenzés) November 18-ikán este, Tisza és társai az ezeréves alkotmány ellen gyalázatos merényletet követtek el. (ugy van) Törvénytörés segélyével vitte keresztül tervét a mindenre kapható tömeg. (abcug, le velük, gyalázat, stb.) Maguk is elismerik, hogy az alkotmányos formák kijátszásával tudták csak megszavazni a javaslatot (alkotmány hóhérok gyászmagyarok) A szólásszabadság korlátozásával az ellenzék ellenállását akarták megsemmisíteni. (orgyilkosok, akasztófa kell nekik) Ezen sérelem országos veszélyt képez ezokból Kossuth szövetekezett a többi ellenzéki párttal. (Isten éltesse az egyesült ellenzék) A pártok elveiket fenntartják ugyan, de most egygyé olvadt az ellenzék. (szívünkben örvendünk neki, majd éljenzés taps) A hazafias ellenzék egy test és lélekként állt talpra, (taps) hogy megbosszulja magát a jogfosztókon, a törvénytörőkon. (le velük) A nemzet fejezze ki, hogy tudja méltányolni az ellenzék ádáz tusáját, fáradságot nem ismerő munkáját (taps, éljenzés) és ha kell meg is tudja védeni küldötteit a nyers erőszak ellen. (ugy van) A gyűlést megnyitottnak jelenti ki és Szunyoghy Bertalant felkéri a javaslat

felolvasására. (éljen az elnök, éljen az egyesült ellenzék stb.)

Szunyoghy Bertalan (olvas) Szabolcsvármegye független és 48-as pártjának közgyűlése, ugyszintén az ezen közgyűlésre pártkülönbségre való tekintet nélkül meghívott és megjelent szabolcsvármegyei választópolgárok egyértelműleg és egyhangulag a következő határozatot hozták: Gróf Tisza István miniszterelnök ur (nem ur az, Bécs szolgálja) és Perczel Dezső a képviselőház elnökének azon alkotmány és törvényellenes eljárását, hogy a magyar képviselőház szabályainak sértetlenségét semmibe sem vették és valóságos államcsinyt rögtönöztek, (abcug, hóhérok, stb.) közgyűlésünk elítéli és megnevezettekkel szemben bizalmatlanságának ad kifejezést és már most határozatilag mondja ki, hogy a megjelentek minden egyes tagja állampolgári becsületbeli kötelességének fogja tekinteni, politikai jogaik gyakorlásának latba vetésével, a kormány ezen erőszakos és jogtalan tényét megtorolni. (taps) Az a kormány s az a párt, a mely ily szerepre vetemedett, eljátszotta minden hazáját szerető és alkotmányosan gondolkozó állampolgárnak rokonszenvét és annak a kormánynak törekvéseit meggátolni mindannyiunknak egyforma kötelességünk. (ugy van, gyalázat) Bizalmát nyilváníja azonban a közgyűlés az egyesült ellenzék egészének, valamint azok vezető és végrehajtó bizottságának és ezen bizalmának tolmácsolása kapcsán azon határozott kívánságát nyilváníja ki, hogy a nemzeti alkotmány sérthetlenségét biztosító harcban rendithetetlenül tartsanak ki és ezen küzdelmükben őket Szabolcsvármegye minden hű fia elszántan támogatni fogja. (percken át taps és éljenzés) Nemzet, a mely jogait önmaga adja fel: megérett a pusztulásra; (általános helyeslés) de az a nemzet, a mely jogainak megvédéséért száll sikra: nem bukhat el; az ilyen küzdelem eredménye csak egy lehet: a biztos siker. (taps) Ettől a tudattól áthatva, közgyűlésünk nyugodtan néz a jövő viharai elé és bizalmának teljességével keresi fel úgy az összes ellenzéki, valamint a szabadelvű pártból kivált mindazon férfiakat, akik a kormánynak alkotmányellenes merényletével szemben férfias nyíltsággal a nemzet jogainak védői sorába sorakoztak. Ezen határozat egyértelműleg és egyhangu lelkesedéssel hozatott meg. (éljenzés taps, kendő lobogtatás.)

Gróf Vay Ádám az Uj-párt elnöke: Mélyen megdöbbenette az alkotmányunk és törvényeink sérthetlenségének vészire. De azon védekezés még jobban lesújtotta, melylyel a miniszterelnök vakmerő és meggondolatlan tettét leplezni akarta. (gyalázatos bandita, ki kell rugni) A november 18-ikán történt eseményeket jóvá tenni nem lehet soha, de legalább reperálni kell; (ugy van) ez pedig a nemzetet áll, (taps) A választások röviden bekövetkeznek és akkor mutassa meg a nemzet, hogy megsemmisíti azon pártot, mely a „többség dönt” elve alapján ezeréves alkotmányunkra emelte szentségtörő kezét. (tomboló abcugolás) Ha talpra áll a nemzet, akkor a nemzet érdekében harcoló többség jut be a házba. (ugy van, taps) A miniszterelnök a törvény iránti bizalmat törte meg, (ugy van igaz) A bizalmat csak a nemzet állíthatja helyre. (taps) Utal a nemzetre, mely önvédelemből kell, hogy talpra álljon (taps) és pártkülönbség nélkül egyesüljön alkotmánya, megsértett törvényének helyreállítása végett. (viharos éljenzés) A miniszterelnök a nemzetnek a törvénybe vetett bizalmát megsemmisítette meg. Már pedig a békés alkotmányos nemzeti élet első feltétele a korona bizalma a nemzetbe, s a nemzet bizalma a koronába (taps) és mindkettőnek a törvénybe. (szünni nem akaró helyeslés és éljenzés) Mindenkinél kötelessége az ellenzéknek nemzetmentő mun-

mában, a Zendávesztában, a megváltás tanában meg a scandináv mythológiának következő hagyományában:

Bűnös az egész emberiség, bűnösök maguk az istenek is. Csak egy volt ártatlan és jó: Balder, a napnak istene; de vak testvére Höder, kinek nyilat a gonoszság szelleme, Utgardaloki irányozta, megölte őt s a fehér Balder leszállt az alvilágba.

Halálán minden jó lélek zokogott ében és földön, de felszabadult minden gonosz szenvedély s azóta szakadatlanul dul a harc szárazon és vizen.

De eljön majd az idő, mikor az aranytaraju kakas megszólal a Valhallában, Nidhög beleharap az idők fájának gyökerébe, a Midgard kigyó méregtől duzzadó farkával felcsap az égre, az óriás farkas elkezd üvöltöni, a nap és hold leszakad a magasságból, lángbaborul az egész föld s istenek és emberek egy rettenetes harcban mind elpusztulnak Vigríd százmérföldes mezőjén s a föld a tenger alá süllyed.

De nem sok idő múlva feltámad az, az ártatlan Balder, megjelenik az égnek bolto-

zatján: a föld virággal koszoruzottan kiemelkedik a vizekből, új emberi nem támad, szeretetben állhatatos, boldogságát egymás boldogításában kereső s az ártatlan Balder uralma ártatlan emberek fölött örök időnkig fog tartani.

Röhöghet Lucifer, az ő röhögése nem oly fagyasztó, mint amilyen meleg ez a költészet a jósnak és szeretetnek végső, örökös diadaláról.

Elmulhat minden a földön, hadrontó hősök dicsősége örök éjszakába süllyedhet, elfeledheti az emberiség gyilkos testvérbotja zuhanását, Prometheus halhatatlan kinját, — de aki egy árvának dolgát felfogta, könnyeit letörülte, egy sorvadó betegnek kinját enyhítette, ott fog élni, névtelenül bár, abban a jobb világban, melynek egyetlen törvénye a szeretet leszen.

Ha pedig ennek a véleményemnek vak-ságom az oka, nem kívánom, hogy meggyógyítsanak.

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól, mint hathatós szer- **tüdőbetegségeknel, légzőszervek hurutos**
bajainál ugymint **idült bronchitis, számarhurut** és különösen **láb-**
badozóknál influenza után ajánlatik, Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a
 köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó ize miatt a gyermekek is szeretik. A gyógy-
 szertárakban üvegenként 4. — kor-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alantli céggel legyen ellátva.
F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájcz.)

Sirolin

kájába segíteni. (viharos éljenzés) A határozatot elveinek szigorú fenntartása mellett elfogadja. (éljen Vay, szünni nem akaró éljenzés és taps.)

Dr. Meskó László gyönyörködve hallgatta gróf Vay Ádám szavait mintha a régi Vayakat hallotta volna megszólalni olyan erőteljesek olyan lelkesültek voltak azok, (éljen.) Aláírja, elfogadja a határozatot, de a megjelentek kifejezéseiből ítélve úgy látja, hogy a megjelentek gyengének és erőteljesnek találják a „bizalmatlanság” kifejezését hanem a helyett jobbnak látná hogy a „megbotránkozás” és „felháborodás” szavak tételesenek (helyes, elfogadjuk, úgy legyen, veszen a törvénytíró stb.) Vészteljes időket élünk, kell hogy a felküldendő határozat hű tükrö legyen a szívünkben megnyilatkozó érületnek (taps.) A közgyűlés válaszmányának megbízásából jelenti, hogy a legutóbbi gyűlés óta Beöthy Akos meghalt (Áldott legyen az emléke) és hogy táviratilag fejezte ki a párt vezetőség részvétét (helyes) melyet a rokonság megleghangu levéiben köszönt meg, (éljen Meskó, éljen köztünk Beöthy emléke.)

Mezőssy Béla. Az egyhangulag hozott határozat büszkeséggel tölti el és azért az egyesült ellenzék nevében hálás köszönetet mond. A hatalmi szervezet basáskodásától ők nem ijednek meg érzik, hogy velük van a nemzet (taps) biztatóst meritnek a magyar földtől, illetve annak népétől (hosszas éljenzés.) A győzedelemben vetett hit, lángoló haza szeretet nyilatkozik ma meg mindenütt. A többség azt vitatja, hogy az ellenzék nem tud jól cselekedni, tessék a királyi palotáról a fekete-sárga zászló eltávolítása, a hadsereg magyarrá tétele, és más ehhez hasonló dolgokban javaslatot tenni, majd meglátják, hogy az ellenzék nem csak nem fog obstruálni, hanem háláját fogja a többség előtt kifejezni (taps.) Maga Tisza (meg kell kötni, Kállóba vele, le kell bunkózni stb.) beismeri, hogy a törvényt megsértette. Ha egy koldus az éhség által kizozva egy darab kenyeret lop azért becsukják, mert a törvényt megsértette, de Magyarország felelős miniszterelnöke, szabadon sértheti azt meg. (Vesse ki a föld még a holt testét is magából, legyenek átkozottak még az utódai is, abcugolás.) A törvényt sokan olyan pókhálónak tekintik mely a legyeket megfogja, de a hatalmas darazsak szabadon tépik össze, (taps.) Még azt meri hangoztatni az az elvetemült ember, hogy ő az igazi 48-as (kötelet neki,) szemérmelen hazugság ilyet beszélni (taps.) Nemzeti vívmányokat hangoztat és kisül, hogy 30—40 ezer emberrel akar többet sorozni és 400—500 millióval több hadiköltséget bevenni (hallatlanság.) Boldog ország ez Tisza szerint pedig szívet facsaró jelenetek játszódhatnak le amikor a családapák Amerikába menekülnek a szükség elől. A tömeg nyomora már égbe kiáltó (ugy van, igaz) és mégis boldog ez az ország. Romlottá akarja Tisza tenni Magyarországot, mert csak az tür meg ilyen gyalázatos kormányt magán (taps.) Csak hadd jöjjön a választás ítéljen a nemzet kinek van igaza (éljenzés), becsületes emberek kimondják szívük érzetét és ha kimondják az ellenzéknek nyert pere van. A zsarnokság próbálkozni fog a nemzeti érzést elnyomni. (Nyirbátorban eladják újra a kutyákat. Nem lesz ár amelyért oda adjuk kiálja egy nyirbátori gazdálkodó) de az nem fog sikerülni, (taps) éljenzés mely nem akar csillapulni.)

Szatmáry Pál: November 18-án gázság történt, hóhér munkát végeztek az alkotmány gyilkosai. Ezer évnek ádáz viharai által megkimélt alkotmányunkat akarták a banditák orvttámadással kivégezni (gyalázat.) Kérdhetik, hogy hogy lehetett magyar embert a pribék munkára kapni (taps) felelet az, hogy nem tudták mit cselekedtek, mert részegek voltak. A legszentebb jogokon gázolt át a tö-

meg és arcul ütötte az igazságot. Amit 1000 év alkotott durva erőszak akarta ledönteni (tomboló éljenzés.) De jaj azoknak aki az évzredes alkotmány épületét megingatni merik, halál vár azokra, mert a leomló falak alatt lehelik ki fekete lelküket (taps.) A páratlan gázság, az égbekiáltó vétek megtorlást követel és a nemzet ki közösi hűtlen fiait (taps szünni nem akaró lelkes éljenzés.)

Gál Elek. Vén ember már, 48-ban a haza megmentéseért folytatott harcban is részt vett. Ujra a vészes idők előhírnökeit látja (ugy van) újra nehéz napokat várhat a sokat hányatott nemzet. De él még a Magyarok Istene, nem hagyja elveszteni a népét (taps.) Ebben a szorongatott helyzetben tegyünk mindannyian fogadalmat, tegyünk szent esküt, hogy hazánkhoz hűek leszünk (megfogadjuk, Esküszünk, hogy úgy lesz, Magyar ember szavát tartja.) A magyar erős nemzet de 10-szer olyan erős lesz, ha állandó lesz az egyetértés közte. Öreg ember, és az élet tapasztalataira hivatkozva kérve-kéri az ellenzéki pártokat legyen meg köztük a jövőben is az egyetértés, amikor a haza egéről elta- karodnak a vészes fellegek (hosszas tartó taps és éljenzés.)

Bory Béla megköszönte a megjelenteknek a szíves érdeklődést, kitartásra buzdította az ellenzék embereit, (helyeslés.) Majd a hazára Isten áldását kérte és a gyűlést berendezetnek jelentette ki (éljen az elnök.)

Felzugott azután a Kossuth nóta. Együtt énekeltek azt mind a jelenlevők. Hatalmas akkordokban szállt az ég felé, hogy „ha még egyszer azt izeni mindnyájunknak el kell menni.” De Kossuth bizonyára nem fogja azt izenni, hogy „elfogyott a regimentje” mert a lelkesedés és hazaszeretet csak növelni fogja azt.

Kemechey Á.

A városi tisztviselők fizetésének rendezése.

De föltéve végül, hogy ez a terv, amely azonban csakis az időszerint uralmon lévő kormány életéhez köthető, tényleg magvalósul, s a városok javára lekötött szándékolt fogyasztási adó-jövedelem 1905. évi január 1-ével a városok javára tényleg átengedtetnék: pénzügyi szempontból egy igen erős indok épen az előterjesztett kérelmünk teljesítése mellett, amely esetben nemcsak, hogy az adózó közönség meg nem terheltetnék, de a városnak oly jövedelmei szabadulnának fel, amelyek ez időszerint más célokra lekötve vannak.

Ezen ellenérvelés tehát — vizsgáljuk legyen azt bárminő megvilágításban — önmagától megdől. De figyelemre már csak azért sem számíthat, mert ennek a kérdésnek mikénti megoldása ezidőszerint egy pusztá terv, ezen tervezet pedig színezzé ki azt bár a legragyogóbb phantasia, e fennálló sérelmek orvoslására nem alkalmas s az éhezőnek kenyeret nem ad.

A harmadik érv, amit a fizetésrendezés s különösen az egyenjogóság ellen felhozunk az, hogy a városi tisztviselők bizonyos megengedett mellék jövedelemmel bírnak. Határozottan ki kell jelentenünk, hogy ez az állítás a valóságnak csak részben felel meg s hogy e tisztikar legnagyobb része minden mellék-jövedelem hiányában kizárólag sérelmes fizetésére van utalva, helyesebben kárhóztatva. És mert mi magunk is a jelen fizetési viszonyok között ezen igazságtalan megkülönböztetésben a folytonosan erősödő elégtelenség csiráit látjuk s mert azt az állapotot, hogy egy alacsonyabb állású tisztviselőnek mellék-jövedelme révén, valósággal a hivatal főnökének fizetésénél magasabb javadalmazása legyen, teljesen lehet-

lennek s megengedhetetlennek tartjuk, már ezuttal előzetesen is azon ügyüttes kérelmünket terjesztjük elő, miszerint ezen mellék-jövedelmeket megváltani, illetve minden tisztviselőtől kivétel nélkül megvonni s azt a tisztí fizetés rendezés alapjára fordíttatni sziveskedjék.

Ennél a tételnél azonban legyen szabad összehasonlítást tennünk a múlt és a jelen között, s párhuzamba állítanunk mindazon engedményeket, a melyeket a múltban érvényben volt szervezeti szabályzat kifejezetten biztosított, vagy hallgatagon megtürt s a melyek ellen az ezidőszerint érvényben levő szabályrendelet valósággal irtóháborút rendezett. És akkor kitünik, hogy amíg a tisztí javadalmazás tényleges mértéke a múltban ugyanaz volt, — addig a jelenben — annak dacára, hogy a megélhetési viszonyok aránytalanul rosszabbodtak, az előterjesztett részleges fizetés rendezési tervezet is a legridegebb visszautasításra talált, s hogy a jelenleg érvényben levő szervezeti szabályzat nemcsak a kifejezetten megengedett mellék-jövedelmeket sajátította ki, de egyenesen lehetlenné tette és megtiltotta azt is, hogy a tisztviselő a hivatalos időn kívül erejét és munkásságát — hacsak közvetve is — a közjő emelése érdekében használhassa fel.

Végül, hogyha figyelembe vesszük T. Szakosztály, hogy a városi tisztikar részére ezidőszerint biztosított lakáspénz nemcsak, hogy a legszűkebbre szabott igényeknek, de az állam által meghatározott s a minimálisra redukált lakáspénznek sem felel meg; ha tekintetbe vesszük, hogy a napról-napra súlyosbodó megélhetési viszonyok legérzékenyebben, s szinte védhetetlenül a kizárólag tisztí fizetésének élvezetére utalt, minden más foglalkozási ág művelésétől megfosztott, jövedelmének fokozásától elzárt tisztviselőt sújtják, ha figyelembe vesszük, hogy az intelligens társadalomba sorozott és bevont tisztviselőt oly kötelezettségek terhelik, (gyermekének neveltetése) a mely kötelezettségek terhe alól a társadalom ítéletének sulya alatt nem menekülhet: akkor mindenkinek be kell látnia, hogy előterjesztett kérelmünk teljesítése a város jövőjének, erkölcsi hírnevének, s a tisztviselői kar kétségbeejtő anyagi helyzetének határozott sérelme nélkül további halasztást, további késedelmet nem tűrhet!!

T. Szakosztály! A 3. alatt idézett fizetés rendezési tervezetet az osztályokba való sorozás tekintetében úgy és akként állítottuk össze, a mint az a viselt hivatali tisztségekkel kapcsolatos általános és minimális igényeknek. az azokkal egybekötött felelősség és kötelezettségeknek, továbbá a hivatalos elfoglaltatás mértékének legarányosabban és legigazságosabban megfelelni látszik. A javadalmazás mérvének megszabásánál pedig különös figyelemmel voltunk arra, hogy a rendezés folytán előálló különbözet, illetve hiány a városnak más célokra még le nem kötött jövedelmeivel csökkenthető, illetve hogy az a közönség adózási képességével arányba hozható, viszont, hogy a hosszabb szolgálati idővel szemben megkülönböztetésben, és anyagi kárpótlásban részesíthető legyen.

(Folyt. köv.)

Nyirbátor és Vidéke.

(Rovatvezető: **Kuton Benoni.**)

A bátori munkásokhoz.

E napokban künn lévén a bátori állomáson a III. osztályú váróteremből hangos beszéd ütötte meg fületem; s kriblerikiváncsiságom odavitt meghallgatandó az élénk diskurzust. Egy 45—50 év körüli földmives embert és egy iparos segéd forma embert találtam ott, kik javában tárgyaltak a szocializmusról, a vagyonselosztásról, ugyancsak vár-

!! Karácsonyi és ujévi ajándéktárgyak !!
PAVLOVITS IMRE czégnél.

konyiskodva; én csak hallgattam, figyeltem; egyszer csak felém fordul a földmives forma ember és kérdi, hogy én ennek irányában milyen nézetben volnék?

Teljesen osztom nézetüket, felelém, — de mondja csak kedves bátyám, van-e magának háza földje?

Van hála Istennek egy kis házam meg 30 holdnyi földem, — felelé a gazda.

No — mondok, — bátya, akkor legyen szives takarítsa ki az első szobát, mert nekem se házam, se földem és minthogy kendteknél fiatalabb vagyok, engem illet az első szoba. A jövő héten eljövök hát kendtekhez oszt belehurcolkodom az első házba...

Nagyot nézett erre az én emberem és majd, hogy össze nem szidott, annyira dühbe borult.

Ezt a kis — tényleg megtörtént — epizódot bocsájtottam előre, hogy rámutassak, mily örvény felé haladunk, ha szocializmus nagy problémáját kellő élettapasztalat, kellő tudás nélkül a végletekig feszegetjük.

Mert hiszen én is azt vallom, hogy az uzsorásnál, a templommegrablójánál, sőt a hazaárulónál is sokkal vétkesebb, gonoszabb, hitványabb az, ki a munkásnak — igazán véres verejtékével — megérdemelt bérét — munkájához, használhatóságához mérten, — lehetővé nem teszi. Magam is vallom, hogy a munkás — akár ipari, akár mezőgazdasági, — képezi az ország létezésének alapját.

Ismerem a szocializmust. Ismerem nemcsak a hazait, a külföldit is, de oly irányban szocializmust, mint amilyen most nálunk kezd lábra kapni, nem hallottam eddig soha.

Munkások! hová lesztek, ha a munkaadót tulkapásaitokkal kényszeríteni fogjátok, hogy üzemét beszüntesse? — Hová lesztek, ha nem lesz munka?!

Mert a nagy iparvállalatok megtehetik, hogy hónapokra, évekre beszüntessék üzemüket; mert az a részvényes, ki valamely nagy vállalatnál — mondjuk: — százezer forinttal érdekelve van, még azonkívül is bir néhány százezer forinttal, mely megélhetését biztosítja. Nem marad kenyér nélkül, ha részvényei néhány évig nem is jövedelmeznek.

De mit csináltok akkor ti? Mi lesz veletek, családokkal, gyermekeitekkel. Honnan adtok éhező gyermekeiteknek kenyeret. Miből biztosítjátok létfenntartástokat?!

Tudok esetet, hogy az 1901—902 években óriási mérvben pangott az ipar. Megrendelés nem tétetett s a salgótarjáni acélgár igazgatósága mégis dolgoztatott munkásaival tovább is, ha csak 20 napot is havonként és felemészttette tartalék tőkéjének egy részét, hogy munkásainak kenyeret adjon. Több hasonló esetet tudok és meg vagyok győződve, hogy hasonló esetben a „Bóni” — példakép emlitem, — se tenne másképp.

Van-e jogotok a munkaadóra panaszkodni, ellene izgatni csak azért, mert munkaadó?! — Vagy csak azért izgassunk ellene, mert a tőke az övé?!

Barátaim! ez talán a cseheknél vagy morváknál szép dolog lehet, de nálunk teljesen megrovandó, elítélendő! Ezt mi gyávaságnak nevezzük, ilyen idea csak nagyon alacsony gondolkodású agyban teremhet!

A magyar közmondás: „Kapard kurta, neked is lesz!” nem azt jelenti; hogy kapard el a másét, hogy neked is legyen, hanem hogy kellő szorgalommal, takarékoskodással szerezzük azt meg.

Ez volna az, amit a külföldi munkásoktól el kellene sajátítani: a takarékos, józan életmód. Mindnyájatoknak kellene egy kis tartaléktőkével birni bizonytalan időre. Szeretni kell a tőkét, nem gyűlölni!

Ha valaki most már azt hiszi, hogy nem vagyok szocialista, az téved. Hisz kevés ember van ma a világon, ki többé-kevésbé szocialista ne legyen.

Igen, hiszem és vallom, a társadalmi, a szocialis élet gyógyításának szükségességét; azonban azt is vallom, hogy ne vezetessük magunkat holmi teljesen idegen ismeretlen véres száju, problematikus erkölcsi értékkel bíró agitátorok által, hanem válasszunk saját kebelünkön világlátott tapasztalt, intelligens, becsületes férfiakat, kik a helyi viszonyokat ismerik, kiknek szava, fellépése, ténykedése a munkaadónak is imponál; kik érdekeinket, nem külföldi kaptafára, hanem saját lokális

viszonyainkhoz mérten iparkodnak előmozdítani.

A helyi munkásság élére ha már választani akartok, válasszatok helyi munkásokat. Képezzetek egy összekötő kapcsolatot, összetartó egészet ha már szervezkedni akartok, de ne azzal az elvvel, hogy romboljatok, hanem, hogy munkás és munkaadó között a békés egyetértést fenntartsátok.

Ne keserítsétek meg kenyereteket cél és ok nélküli izgatással, ha azt békességben is elkölhethetitek!

Alkalmadtán visszatérek még e tárgyra, hogy a helyi szocialis viszonyokkal — mint a hogy azt 16 havi itt tartózkodásom alatt megismertem, — foglalkozzam és bebizonyítsam fentiek tarthatóságát.

HIREK.

Olvasóinkhoz. A mult szombaton, az az e hó 8-án itt megtartott össz-ellenzéki gyűlésen, hogy részt csekély személyemmel nem vehettem, szolgáljon az egész ellenzék is igen tisztelt párthiveinkkel szemben igazolásomul az, hogy az egész elmúlt héten, ágyban tekvő beteg voltam. — Jelen alkalommal azért is bocsánatot kérek t. olvasóinktól, hogy ismét (pardon) lapunk fennállása óta másodszer — történt meg az, hogy oly közlemény csuszhatott be lapunknak a hírek rovatába, mely felekezeti belügyekkel foglalkozik és mint ilyen oda nem való. Még egyszer bocsánat. A szerkesztő.

Képviselési gyűlés volt tegnap, amikor egy pár törvényhatósági határozatot tudomásul vettek és néhány kisebb fontosságú ügyet elintézték.

Esküdtbírósi elnök. A debreczeni ítélőlábla elnöke a helybeli kir. törvényszékhez esküdtbírósi elnökül Megyery Gézá, helyettesül pedig Malonyay Gyulát jelölte ki.

Kinevezés. Mátrai Imre a tiszalöki kir. járásbíróshoz irnokká neveztetett ki.

Értekezlet. A megye bizottsági tagok holnap a Koronában zártkörű értekezletet tartanak, melyen a szólásszabadság eltiprásával szemben követendő eljárás felett fognak tanácskozni. Nagyon helyes, a vármegyének is kifejezésre kell juttatni érületét.

Nekrológ. A mult vasárnap délután 2 óra kor temették el Királyteleken gróf Dessewffy Alajost a gyöngédség, figyelem, testvéri és emberbaráti szeretet ritka mintaképe. Gyönyörű virágkoszoruk borították koporsóját, de ezeket is felülmulta szépségben azon nagyszámú szegények és megszorultak hálakoszorúja, akiket minden feltűnő zaj nélkül mindenkor a legnagyobb készséggel segített szükségükben, mély vallásos lelkületű, igen jó szívű ember volt. A politika izgalmait kerülve szép testvéri egyetértésben folytatott életét a szegények gyámolításán s minden nemes ügy pártolásán kívül főleg a nemes látványosságok szentelte. Temetésén közel s távolból igen díszes közönség jelent meg. Ott láttuk dr. Sennyey Pálnét, br. Sennyey Bélát és nejét, br. Sennyey Gézá és nejét, gr. Dessewffy Aurél öngyméltóságát, gr. Dessewffy Emilt, gr. Dessewffy Miklóst, gr. Nádasdy Ferenczet, br. Sennyey Istvánt, gr. Forgách Lászlót, br. Fiáth Bélát, br. Semsey Lászlót és nejét, gr. Vay Tibort és nejét, gr. Vay Ádámot és nejét, br. Vécsey Miklóst, br. Vécsey Lászlót, Gencsy Albertet, Gencsy Samut, br. Schell Ferenczet, br. Schell Jenőt, gr. Pongrácz Jenőt és nejét, gr. Pálffy Bélát, gr. Pálffy Ödönt, gr. Szirmay Györgyöt, gr. Degenfeld Pált és Pauline grófnét, gróf Perényi Bélánét, gr. Wolkenstein Emilt, gr. Majláth Józsefet, br. Horváth Józsefet és nejét, Zoltán Sándort, Kállay Andrást, Kállay Tamást, Orosz György századost, gr. Pongrácz Aladárt, br. Szajtnér Jenő főhadnagyot és nejét, gr. Széchényi Ernőt és nejét, br. Feilitsch Berthold főispánt, Szikszay Pál alispánt, Bencs László képviselőt, Májerszky Béla polgármestert, Kortész Bertalan főkapitányt, Meskó Lászlót, Kállay Rudolfot, dr. Trajtlér Somát, Korányi Imrét, gr. Dessewffy Aurél gazdatiszti karát élén Rhédey Lajos tiszttartóval, br. Sennyey Béla gazdatiszti karát élén Kiss Lajos tiszttartóval, gr. Dessewffy Miklós gazdatiszti karát élén Váraljay igazgatóval, gr. Pongrácz Jenő tiszttartója Liptay Jenő, Oldal Jenő alesperest, Bukoviczky Sándor plébánost, Királytelek és Huguaj uradalmak tisztikarát és rajtuk kívül még sokan. A gyászszertartást Petrovics Gyula esperes plébános végezte Farkas Pál és Szóika Károly segédlelkészek segédletével. Temetés után a holttestet Fintára a családi sírboltba szállították. Legyen áldott emlékezte. (ts.)

A parlamenti harc. Az ellenzék által indított dicsőséges harc a nemzet helyeslésével találkozott. A mult hó 18-adi államcsiny felkorbácsolta a szenvedélyeket és a vidéken megfordult ellenzékiek, a nemzet magatartásából biztatást merítettek az ádáz küzdelemhez. Folyó hó 13-án újabb meglepetést készített e kormány, de az erős kéz ütése, saját magát tette harcra képtelenné. A bejáratokat rendőrök szálták meg s amidőn egyik rendőrségi felügyelő csak egyenkint akarta az ellenzéki képviselőket bebocsájtani, ezen jogtalan cselekmény annyira felizgatta a képviselőket, hogy az alkalmatlankodót kidobták. A házba újabb meglepetés várt rájuk. mindenütt darabantok voltak felállítva, akik tulajdonképpen csendőr- és huszárörmosterekből válogattattak össze. Ezek az emberek a szabad közlekedésben az ellenzékiet gátolni próbálták, mire kitört az elkeseredés a képviselőkön és olyan mértékben nyilatkozott meg, aminőt keveset mutat fel a történelem. Ki lett adva a jelszó: Erőszakot csak erőszakkal lehet megtorolni. A darabantok az elnöki emelvényt igyekeztek megvédeni, mely mellett 25 perces csata folyt le. A képviselők felszólítására a darabantok nem távoztak, mire a képviselők őket csufosan kiűzték a házból. E közben azonban összetörték a székeket asztalokat emelvényeket és minden összetörhető tárgyat. Vér is folyt, mert a valóságos ostrom közben ugy a darabantok mint a képviselők súlyos sérüléseket szenvedtek. Ilyen körülmények között Tisza nem merte az ülést megtartani. Más nap nem volt „fogd meg” látható a házban és Percelt, aki az államcsinyt Tisza biztatására végrehajtotta, beteggé tette Tisza, tehát Jakabffy elnökölt. Megmutatta akkor az ellenzék, hogy nem a vakszenvedély vezeti, és méltóságosan viselkedett. Nem volt oka tiltakozni, tehát meghallgatta a királyi kézirat felolvasását. Vérszemet kapott Tisza azonban ebből és másnap vagyis 15-én újból megpróbálkozott a lex Daniellel. Megmutatta erre az ellenzék erejét és az egész gyűlés alatt sem Tisza, sem cinkostársai nem tudtak szóhoz jutni. Hatalmas szónoklatokat tartottak Andrassy, Kossuth és Apponyi. Tisza sápadtan türte az erős szavakat, de olyan badarságokkal akart védekezni, amiért lehurrogták. Lengyel Zoltán mentelmi ügyében kisebbségben maradtak a Tisza melletti szavazók; de ő ebből sem akarja a következtetést levonni. Andrassy grófnak fákllyás zenét akart adni az ellenzék, de ettől Andrassy kéro szavaira eláltak. A harc még folyik, de az ellenzék fényes győzelmé mellett már Tiszát bukott embernek tekinti az ország. Ma reggel vett telefon értesítés szerint Tisza tegnap se haladt semmire, a helyzet nagyon komoly, a ház elnapolása és felosztása küszöbön van.

Eljegyzés. Adorján János műszaki tiszt eljegyezte Kelemen Etelka urleányt.

A „Pesti Hírlap” f. h. 11-én megjelent számából a következő, reánk éppen nem érdektelen hírt közöljük: — A szabadelvű pártkörből. — A szabadelvű pártkörben ma este már kevesebben voltak jelen, mint eddig mert a képviselők egy része, megtudván, hogy az elző ülés kedden lesz, erre a négy napra hazautazott a kerületébe, egy másik rész pedig elmélt Mirosvásárhelyre gróf Tisza Istvánnal. Megjelentek a klubban a minisztertanács után ma este a miniszterek közül gróf Khuen-Héderváry Károly, Hieronymi Károly, Tallian Béla és Plósz Sándor. Jelen volt továbbá Perczel Dezső, a képviselőház elnöke is. Őt leginkább abból az alkalomból üdvözölték, hogy ma déiben a déli korszó idejének vége felé Jakabffy Imre al-

elnök társaságában végig sétált a Váci-utcán és a Kossuth Lajos-utcán. Eközben több politikussal találkozott, aki, bár az ellenpárton van, őt üdvözölte, de találkozott olyannal is, aki nem köszönt neki. Általában azonban annak örvendettek, hogy Perczel minden nagyobb baj nélkül sétálhat az utcán. A klubban a szabadelvű párt elnöksége részéről Daniel Gábor volt jelen s ő tudatta, hogy Bogyay Máté kilépett a klubból, de ezt sürgönyileg, minden indoklás nélkül jelentette be. Kihirdették ezenkívül, hogy a pártba ma belépett Schwartz Ottó, akire ott most nagy szükség van, nem annyira azért inkább, mert a neve babarci, hanem azért, mert Schwartz. Kivüle belépett a klubba Benitzky Miksa földbirtokos, akinek a fontosságát azzal akarják feltüntetni, hogy 48 ban honvédtiszt volt. De hisz báró Podmaniczky Frigyes is az volt? Ehhez ugy hiszünk minden egyéb kommentár több mint felesleges!

Kossuth Ferenc köszönete. Sipos Arpád, sok oldalu tehetségéről ismeretes, most egy újabb oldalról mutatkozott be, miből kifolyólag Kossuth is köszönetét fejezte ki neki. Köztudomás szerint Kossuth Ferencnek reumatikus bántalmi vannak, melyek őt nagyon is gátolják működésében. A mostani mozgalmass politikai élet az emberi képességet messze túlhaladó terhet ró az ellenzék minden tagjára, különösen annak vezérflaira. Ilyen körülmények között szinte elviselhetetlen volt Kossuthra nézve betegsége, amit a gyakori utazgatása még súlyosabbá tett. Belmunkatársunk, aki kitünő vegyészként ismeretes, egy reuma elleni biztos hatású szert talált fel, melyet azonban a közforgalomba óvatosságból, a szabadalom kinyeréséig nem bocsát. Nem látta azonban Kossuth-tal szemben szükségesnek az óvatosságot és küldött fel neki a szeréből amely kitünően bevált. A legnagyobb elfoglaltság mellett és a legizgalmasabb napon is szakított időt Kossuth levélírára és a következő szép levélben köszönte meg a küldeményt.

„Igen tisztelt Sipos Ur! Fogadja őszinte köszönetem nyilvánítását becses figyelméért és a küldött gyógyszerekért. Budapest 1904. dec. 13. Tisztelő hiva: Kossuth Ferencz.”

Sipos a szereket és azok összetételét a legnagyobb mérvben titkolja, csupán annyit árul el, hogy a hatóanyagot különféle gyógyfűvek kivonata képezi.

Képviselői gyűlésről írott mult heti tudósításunkban közöltük, hogy a gyűlés tudomásul vette „a Jánosky Endre elleni fegyelmi ügy beszüntetését.” Felkértünk annak a pótlólagos kijelentésére, hogy a felső foku hatóság, nem „felmentő” hanem a bizonyítékok elégtelensége folytán „beszüntető határozat”-ot hozott.

Bessenyeyi estély. Folyó hó 12-én tartotta meg a Besenyeyi kör az idej második estélyét. Két genialis asszonynak volt szentelve ez estély: Jászai Marinkának és Lindh Marcellának. A nyiregyházi közönségnek még nem volt alkalma Jászai Marit a koncert-pódiumon látni. Bizonyos elfoglaltsággal néztünk a fellépése elé, féltettük gyönyörű illúziókat, melyet ez a monumentális művésznő, a nemzeti színház klasszikus darabjaiban bennünk keltett. Naiv feltevésünk fölöslegesnek bizonyult. Jászai — sufiták világtársa nélkül is — Jászai maradt. A Bessenyeyi kör vezetősége nagyon helyesen cselekedett, a midőn Jászait ezt a színmagyar nagy stýlusú asszonyt lehozta közibénk. A kör elárvult szakosztálya, a mely kizárólag a magyarság eszméjének állana szolgálatába, ezen estén szóhoz jutott, Jászai interpretálása ismerteti meg nekünk azt a nemzeti kincset, amelyet a divatos idegen irodalom imádás miatt már-már feledni kezdünk. e magyar klasszikus költők örök becsü műveit. — Az estélyt Vietórisz József tanár vezette. „Művészet és művelvezet” c. felolvasásával. A „szép”-nek orgunális és poétikus meghatározásával kezdte meg felolvasását, majd a művész és közönség egymáshoz való vi-

szonyát fejtegette. A hangversenyt egyes conferance-előzte meg, a melyben Lindhel és Jászaival foglalkozott. Az érdekes felolvasást a közönség mindvégig feszült figyelemmel hallgatta. Lindh Marcellát mint régi kedves ismerősét fogadta a közönség. Subtilis dalai a poézis varázsával vonták be a hallgatóság lelkét. Frenetikus taps-vihar jelezte a kivételesen nagy hatást. Diezl Oszkár finom játékkal kísérte a művésznőt. Önálló zongora számával is zajos tetszést keltett. A sikerült estély elégedett közönsége köszönettel tartozik az est rendezőjének Popini tanárnak, a kör agilis, buzgó titkárnak.

A tüzoltók ma este hat órakor a városháza nagytermében rendkívüli gyűlést tartanak és megjelenésre az alapító, pártoló és működő tagokat felkérlik.

A nőipariskola mulatságáról már adtunk hírt. A rendezőség mindent elkövetett, hogy az ez évi mulatság meg a mult évek mesés sikereit is túl szárnyalja. Folyó hó 27-én a Koronában lesz ez a nagyarányú és minden részében pompásan szórakoztató tea estély megtartva. Lesz ott minden amit a szem száj és fül kíván. Nagyobbnál nagyobb meglepetések fogják a meglepeteket szórakoztatni. Baba kiállítás eleven babákkal és más előképek egész sorozata lesz bemutatva. Kitünő zenéről is gondoskodik a rendezőség. Az estélyre meghívók nem adatnak ki.

A Nyiregyháza—vásárosnaményi vasut megnyitása. Folyó hó 12-én volt a műtan rendőri bejárás melyen az államvasutak igazgatósága részéről Szily Jenő, Liptowsky Károly főfelügyelők, Tolnay Kornél üzletvezető Berényi Lajos és Májerszky Mihály felügyelők, Polinszky Ágoston helybeli állomásfőnök, Mikecz Dezső vármegyei főjegyző, Vajay Endre kir. főmérnök, Májerszky Béla polgármester, Balla Jenő tanácsos; Szatmárvármegyéből Lichchein Lajos kir. főmérnök; Beregvármegyéből Depold Béla kir. főmérnök; a Szabolcsvármegyei h. é. vasutak részéről Baracs Károly; a vállalat részéről Fábian Lajos vállalkozó, Feiks és Rainer mérnökök; az építési kirendeltség részéről: Návay Gyula és rajtuk kívül mások is vettek részt, akik pezsgős palaczkok durrogatása közben utazták be a vonalat. Teljesen rendben találták a kivitelt és a kiküldöttek megadták az engedélyt a forgalomba helyezésre. Este nagy áldomást ittak az új vonal jövődelmezőségére. A menetrendet itt közöljük:

Nyiregyházáról—Vásárosnamény felé induló vonatok: Nyiregyházáról 7-15, 5-27, Nyiregyháza vásártérről 7-28, 5-38, Orosról 7-46, 5-52, Napkorról 8-04, 06-07, Apagyról 8-30, 06-31, Levelek—Magyrol 8-46, 06-45, Ófehértóról 9-03, 06-58, Majláthtelep 9-14, 07-08, Nyirbaktáról 9-29, 07-21, Nyir-Vajáról 10-01, 07-50, Nyirmadáról 10-22, 08-08, Vásárosnaményre érkezik 10-52, 08-34.

Vásárosnaményről Nyiregyházára induló vonatok: Vásárosnaményről indul 03-41, 1-03, Nyirmadáról 04-01, 1-38, Nyir-Vajáról 04-28, 2-08, Nyirbaktáról 04-47, 2-29, Majláthtelepről 05-01, 2-45, Ófehértóról 5-12, 3-00, Levelek—Magyrol 05-24, 3-13, Apagyról 05-45, 3-36, Napkorról 6-00 3-53, Orosról 6-15, 4-12, Nyiregyháza-vásártérről 6-29, 4-39, Nyiregyházára érkezik 6-39, 4-40. (Az idő óra és perczen van kitüntetve. Az éjjeli órák előtt 0 van).

Szinielőadás lesz folyó hó 26-odikán rendezve, az iparos ifjak által; a Zöldség-téren levő egyleti helyiségekben.

Meglötte magát a gőzfürdőben Kutassy Teréz kaszírú, de sebe nem halálos.

Karácsonyfa ünnep. Folyó hó 22-én tartja a nőegylet szokásos karácsonyfa ünnepét az árvaházban,

A szocialisták titkázó gyűlése holnap délutánra hivatott össze a városháza udvarára, melyen azonban előreláthatólag kevesen lesznek, mivel a nyiregyházi nép nem helyesli a tévtanokat.

Szerencsétlenség. A nyirfa utcának a szülő felőli részén mély árok vonul végig az utcán. A legutóbbi esős napok egyikén esteli 8 órakor rémült kiáltás verte fel az utca csendjét, mivel egy taliga a pokoli sötétbe emberestül belefodult az árokba. Az emberek megmentették ugyan a taligán ülőt az árokba való fulástól, de a jövőbeni szerencsétlenségek elkerülése végett jó volna oda egy lámpát tenni. Felhívjuk rá a rendőrfőkapitány figyelmét.

Pályázat. A nyirbátori adóhivatalnál tisztii állás van üresedésben. Felvilágosítással nevezett hivatal szolgálat.

Elfogott kivándorlók. Ma egy hete Szakács István, Helmei Sándor és Bihari József nyirbátori lakosok nagy pakkokkal érkeztek városunkba a szalkai vonattal. Pozsonyi János valótóra fogta nevezetteket, akik végre bevallották, hogy hadkötelesek és Amerikába akartak szökni.

Előleges értesítés. A szép fejlődésnek indult nyiregyházi iparos olvasó kör 1905. január 7-én az ipartestület helyiségeiben tombolával egybekötött zártkörű táncestélyt rendez saját könyvtára javára. A tevékeny, 60 tagból megalakított rendezőség minden lehetőt elkövet arra nézve, hogy ezen estélyi fényesen és úgy sikerüljön, hogy házas, kedélyes s mindenféle igényeket kielégítő legyen. Jó cigány és jó konyháról gondoskodva lesz. A tombola tárgyai nagyon meglepők és értékesek lesznek.

Gyufaoldatot ivott Berkovics Dóra és életveszélyes állapotban vitték be a helybeli „Erzsébet” kórházba.

Erdőben tisztáson cím alatt *Bocz Miklós és Führer Miklós* szerzőkkel egy pompás kötet „rajz” jelent meg. Az egyetlen tér, az egy hamisítatlan irodalmi irány, hova még nem férközhetett a szervező irányok egyetlen árnyéka sem, az igaz őszinteségnek tolmácsolója, a természet lágy ölében ringatott igaz gyöngyök eszményi szép mozaikja: a természetnek írásbani ábrázolása. Nagy művészet, nagyobb író képesség kell hozzá, mint a novellának az elbeszélő romantikájához, ahol a fantázia is szolgálatában áll az írónak, míg itt tisztán költői lélek szól az olvasóhoz; színeze mutogatni a „többieknek” a természet azon kincseit mik csak azoknak érnek kincseket, kik megértik. A mű már azért is, közelebről érdekel bennünket, mert Führer Miklós a mi nyiri földünk gyermeke, aki olyan szépen mutogatja nekünk könyvében a nyiri természeti szépségeket, egyik kép a másik ismerőst kergetve, amik valamennyiéhez mindnyájunknak fűződik régebbi emléke, hogy azt hiszük, álomból ébredünk valóra. A mű ára 2 korona. Kapható a szerzőknél Budapest Vörösmarty u. 11. Helyszüke miatt maradt a mutatóvány jövő számunkra, melyre előre is felhívjuk olvasóink figyelmét.

Egy folt liba. Pányiszko Mihályné libájának nyoma veszett, melyeket 3 heti nyomozat után Botka Jánosnál talált fel Nagy Imre rendőrbiztos.

Új postaügynökség. A szabolcsvármegyei Piricse községben „Piricse” elnevezéssel 1904. évi december hó 16-án a postaügynökségre meghatározott teljes működési körrel postaügynökség lép életbe. A postaügynökség postai összeköttetését a Nyirbéltek nyirbátori kocsiküldönczjárat útján a nyirbátori posta és távirtda hivataltól kapja. A postaügynökség kézbesítési kerületébe: Encsencs, Pilis és Piricse községeket Söreföld pusztát, Csáky, Figula, Gáncs, Grünhút, Jó, József. Kacsavár, Keresztszeghy, Ó, Tetőfészek, Új és Vöröstanyákat osztom be. Ezen helyek utolsó postája Nyirbátor. A postaügynökség ellenőrző postahivatala Nyirbátor. 18589/1904. szám. Nagyvárad, 1904. november 26-án. Schöpflin, kir. tanácsos, posta és táv. igazgató.

A készlet. A nyiregyházi terményraktárnál 430 mm. buza, 3500 mm. rozs és 1400 mm. zab volt f. hó 13-án elraktározva. Kisvárdai közraktárnál pedig 7431 mm. buza, 23685 mm rozs, és 480 mm. zab a készlet.

Az országos vásár kis forgalmu volt. dacára annak, hogy elég jó idő kedvezett neki.

Dietrich-féle tearumok, Czuba-féle Cognac, Orosz tea, kávé és legjobb fűszerféléket, ugyiszintén mindenféle vadász töltények, m. kir. löpor. serét dugasz és játszó kártyák legjutányosabban beszerezhetők Hirschler M. czégnél, Nyiregyházán, az Orosi- és Iskola utca sarkán. 1/8 klg. legfinomabb tea 75. krajczár.

Garantált politikai hírek.

Benitzky Miksa kortes dala.

Voltam én már Kossuth párti, haj a ha!
Aztán lettem Bánffy párti haj a ha!
Most mentem a Kormánypárthoz,
Eszteendőre a Néppárthoz haj a ha!

Az ellenzék volt képviselői közül tömegesen áttértek a kormánypárthoz azon boldog meggyőződésben, hogy a legközelebbi választások alkalmával lesz „potya” kerület quantum satis! Névszerint: Benitzky Miksa. Ja! Tisza Kálmán is ezen az uton lett miniszterelnök. Hát ha az ördög nem alszik!

Mig e hó 10-én itt Nyiregyházán a Szabolcsmegyei össz-ellenzék letette az esküjét, ugyan akkor vezette báró Podmanitzky Fritzi Budapesten a kormánypárt Club oltárához Benitzky Miksát, hogy letettesse vele a párt hűség esküjét. Sok szerencsét a boldog frigyhez. Ámen!

Még is csak óriási politikai tapasztalatokat gyűjthet egy olyan uri ember, aki egy emberöltőn keresztül, véges végig híve-li az összes politikai pártokat? (lásd Benitzky Miksa.)

A képviselőház összerombolt butor darabjaiból történelmi ereklyék lettek s boldog volt, aki egy kicsiny kis forgácsot vihett haza, hogy még a késő unokák is megemlékezzenek róla. Szellemes mondásokat róttak a törmelékekre. Termékenység dolgában egy kuruc képviselő vezetett s tüneményes gyorsasággal rázta ki az alábbiakhoz hasonló vereseket.

Az elnöki szék egy kis darabjára:

Gazdád vörös posztó volt,
Bajesináló.
Jogot megfojtó csalfa háló,
Lesz majd ezért biztosan — báró,
Trónja voltál:
Légy fogpiszkáló!

Az elnöki emelvény korlátjának egy kis darabjára:

Ez a kis lécs korlát volt;
Akit védett korlátolt.
Zsarnok kezében töke:
Kereszt neve — Dezsőke.

A letépett darabontcipő talpára:

Harmínckét szál darabont,
(Ki tudná, hogy mennyi font?)
Kapott háromszáz pofont.
Morál:
Ne bánts! darabont
A hont!!

Rákosi Viktor a miniszterelnöki fotel lábára ezt irt:

— Milyen rokon a vers és a miniszterelnöki bársonyszék?

— Egyik sem ér semmit, ha nincs lába.

KÖZGAZDASÁG.

A homoki szőlőmivelés.

(Lapunknak ezen cikk közlés végett, a m. kir. földmívelésügyi ministerium elnöki osztálya által, 8327. eln szám alatt küldött.)

— Ministeri megbízásból írta: Rácz Sándor, m. kir. vincellériskolai igazgató. —

Kiváló gondot kell fordítanunk a trágya érlelésére. Az istállóból kihordott tragyát a telepeken lehetőleg naponként teregezzük el, tapossuk meg jól s időnként egy kevés földdel rétegezzük, mert a föld az ammoniákat megköti. Hasonlóan mindig jól letaposva (le-erve) s jó vastagon beföldelve tartjuk a szőlőbe kihordott, de ott talán azonnal fel nem használt tragyát is, hogy annak kiszáradását és kilugozását megakadályozzuk.

Ha a tragyát gondatlanul kezeljük, kiszárad, egyenetlenül érik és légenyirtalmának legnagyobb része — szénsavas ammoniák alakjában — ellillan, pedig ez a legbecsebb alkotó része mindenféle tragyának.

A ló-, juh- és sertés-tragyát, hacsak lehetséges, használjuk szarvasmarhatragyával keverve.

Homokon az istállótragyát inkább friss állapotban használjuk mint túleretten.

Ha ló-, vagy juh trágya csak tisztán állana rendelkezésünkre, ezeket, mivel tulbujja növekedést idézhetnek elő, óvatosan (korlátoltabb mennyiségben) és lehetőleg foszfortartalmu műtragyák hozzáadásával kell használnunk.

Az istállótragyával való trágyázást helyesen a következőképpen kell végeznünk.

A tulajdonképpen való trágyázást a kiültetést követő harmadik év tavaszán kezdjük. Ezt akként végezzük, hogy a töke körül, attól 25—30 centiméter távolságban, ugyanilyen széles gyűrűalaku és 20 cm. mély árkot ásunk, abba a tragyát beszórujuk és földdel betekarjuk. Egy-egy tökére két három klg. istállótragyát számítnak. A homokszőlők gyakrabban és kevesebb tragyában részesítendők.

Irányadóul megjegyezhetjük, hogy katasztrális holdanként három évi hatásra kiterjedőleg, tehát minden negyedik évben trágyázva, 100—200 métermázsa jól kezelt istállótragyát számíthatunk.

Az idősebb, teljes termő erőben lévő ültetvények trágyázását, mivel azok gyökérzete már az egész talajt behálózza, helyesen úgy végezzük, ha a tragyát oly módon juttatjuk a szőlő földjébe hogy a tápszívó gyökerek azt minél jobban igénybe vehessék. Ezt leginkább azzal érhetjük el, hogy a tragyát a föld felületén (kivéve a tökeanyag területét) mintegy 20 cm. átmérőben egyenletesen terítjük el.

Ezt az eljárást azonban célszerűen csak tavaszra a nyitás előtt végezhetjük, amikor az eltérgetett tragyára reá nyitunk s így a tragyát jól elföldeljük. Mert ha a trágya a föld felületén marad tápanyagából sokat veszít, elősegíti a harmatgyökerek képződését és neveli a gyomot. (Folyt. köv.)

Nyilttér.*)

Dr. Guttman Zsigmond

ügyvéd irodáját

Nyiregyházán, Vármegyeház-tér 16. sz. Nádassy-féle házban megnyitotta.

Karácsonyi alkalmi cikkek kelárusítása mélyen leszálított árak mellett

folyó november hó 30-án vette kezdetét

UNGÁR LIPÓT divatruházában.

*) E rovat alatt közltekért nem vállal felelősséget a Szerkesztőség.

Van szerencsém a t. közönség tudomására hozni, hogy **karácsonyfára való habcsukorkák, teasütemények, bonbonok és bonbonierek** nagy választékban kaphatók. **Ünnepi kalácsok u. m: diós, mákos patkók 30 krtól kezdve, valamint teljes kalácsok és kuglófok.**

Tisztelettel:

Rátvay J. cukrász
városház-u. 3. sz.

Állást keres

ügyvédi vagy más irodában vagy nevelői házitanitói, instruktori correpetitorit intelligens, irodalommal foglalkozó, e téren jó hangzásu névvel bíró **III. éves tanárjelölt** (nyelv történelmi szakos) ki ügyvédi irodában-, járás-, szolgabiróságnál dolgozott, könyveléshez ért, jó írása van; nyilvános iskolában és mint nevelő huzamosabb ideje működik, tanítja: a világi tantárgyakat, héber tudományok minden ágazatát, (talmudot is) német nyelvet, irodalmat, hegedüt. — Igényei igen szerények. Állást csakis Nyiregyházán foglalna el. Szives megkeresésre bővebb információt ad a kiadóhivatal.

515/904. v. szám.

Csatlakozó árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881-évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nyiregyházai kir. törvényszék 1903. évi 7820. P. számú végzése folytán Széll Albert kisvárdai lakos végrehajtató javára Kriston Gábor és neje keeki lakosok ellen 1840 korona töke ennek 1903. év augusztus hó 15 napjától számítandó 60/o kamatai és e hird. és hird. közlés díjával együtt eddig összesen 245 kor. 85 fil. perköltés követelés erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság le- és felülfoglalt és 2352 koronára becsült szobabutorok, kocsí, sertés, széna, borju és tengeri stb.-ből álló ingóságok az alap és felül foglaltatott követeléseire erejéig is nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a nyiregyházai kir. járásbiróságnak 1903. V. 1427/12. számú kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínen vagyis Keéken alperesek lakásán leendő eszközlésére **1904. évi december hó 24-ik napjának délelőtt 9 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő, a tett fizetés betudandó.

E hirdetmény egy helyi lapban közzé teendő.

Kelt Nyiregyházán, 1904. évi december hó 10. napján.

Szántó Ármin,
kir. bir. végrehajtó.

GYORSAN

lohasztja a test elzsírosodását, ártalmatlan-ságáért jót állás. Thile soványító theája. miről legjobb bizonyítványok tanuskodnak.

Helyben csomagja 2 K. Vidékre 2 kor. 50 fil.

Bérmentve, utánvét mellett kapható:

— Török József —
gyógyszertárában, Budapest, Király-utca.

Nagyválaszték

= béli belépőkben =

KARÁCSONYI VÁSÁR

Legjobb keztük

= nagy raktára =

alkalmával

mesés olcsó árban eladatnak a raktáron levő összes téli női felöltők, utazó és városi bundák, modell paletók, női és gyermek köpenyek, kabátok és havellokok, valamint párisi mo-

del kalapok

HALMÁGYI SÁMUEL UTÓDA

legnagyobb női felöltő áruházában,

Gyászkalapok

= nagy raktára =

Nyiregyháza, Pazonyi-u. 1. sz.

Téli blousok

= gyáriárban =

Minden család pénzt takarít!

Remek 6 szem. kávékészlet minden színben csak 95 kr. f. 1.40 f. 1.90.	Finom ajour 6 sz. kávékészlet minden színben csak f. 2.20 f. 2.90 f. 3.45			Remek 6 szem. vászon damaszt garn. csak f. 2.10 f. 2.90 f. 3.40 f. 3.90	Szép mintázott vászon törülköző 6 db. csak f. 1.25 f. 1.72 f. 1.90 f. 2.10
30 rőfös vég csodavászon csak f. 3.65	30 rőfös vég bőrvászon csak f. 4.15	30 rőfös vég irlandi vászon csak f. 4.95	30 rőfös vég gyöngy vászon csak f. 5.45	30 rőfös vég rumburgi vászon csak 5.60	30 rőfös vég I-a rumburgi vászon csak f. 6.40
50 rőfös vég bőrvászon csak f. 8.25	50 rőfös vég irlandi vászon csak f. 9.45	50 rőfös vég rumburgi vászon csak f. 10.40	30 rőfös vég jó minőségű chiffon csak f. 4.65	30 rőfös vég R. chiffon csak f. 5.40	30 rőfös vég R. R. chiffon csak f. 6.85
30 rőfös vég csikos kanavász csak f. 3.25	30 rőfös vég csikos és kockás I-ma kanavász csak f. 4.55	30 rőfös vég finom kanavász csak f. 5.40.	35 rőfös vég kanavász különlegesség csak f. 6.40	30 rőfös vég fehér csikos esinvat ágyhuzatra csak f. 6.35	30 rőfös vég virágos fehér esinvat ágyhuzatra csak f. 7.40
Remek női ing vászomból kézi himzéssel csak 85 kr. f. 1.15 f. 1.55.	Remek női chiffon ing schweizi himzéssel csak f. 1.10 f. 1.42 f. 1.74	Remek női háló corseta nagy választékban csak 98 kr. f. 1.25 f. 1.56	Remek női chiffon nadrág csak 90 kr. f. 1.18 f. 1.45	Remek chiffon alsó szoknyák himzéssel csak f. 1.35 f. 1.75 f. 2.25	Remek cloth és posztó alsó szoknyák csak f. 1.65 f. 2.15 f. 3.22
Varrás nélküli vászon lepedő 2 m. hosszú és 1 1/2 m. széles csak 92 kr.	Varrás nélküli remek vászon lepedő 2 m. hosszú, 1 1/2 m. széles csak f. 1.05	Nemzetközi keresk. ügynökség Budapest, Kerepesi-ut 65. szám, 1. em.		Remek selyem cloth paplan minden színben f. 3.95	Remek caschmir paplan minden színben csak f. 3.55

Alkalmi vétel.

SULYOK JÁNOS

órás és ékszerésznél kaphatók a legolcsóbb órák és ékszerek

Nem kell Bécs sem Budapest!

Valódi system **Roskopf** órák 3 évi jótálás mellett 5 kor., belső üveg kerettel 7 kor.

Ébresztő órák 3 koronától feljebb.

Útó inga órák 10 korona 5 évi jótálás mellett.

„ „ 8 napos sulylyal 26 korona.

Valódi Khina ezüst gyertyatartók 8 koronától feljebb.

Ezüst óralánczok kövel, vagy hosszú, darabja 4 korona.

Arany gyűrűk 5 koronától feljebb.

Gyermek függők 14 kar. aranyból 3 koronától feljebb.

Két fedelű nikkell órák 9 korona.

„ „ ezüst órák 11 korona.

Vidéki megrendeléseknél csakis csomagolás számíttatik fel.

Menyasszonyi kelengyék!

Divatszövetek a legfinomabb kivitelig.

Angol és Schottis kelmék ruhákra és costumökre.

Blous-szövet különlegességek.

Blous-selymek különösen schottis selymek egyes blousokra nagy választékban

Női és férfi kész fehérnemű, pamut- és cérnáváznak, fehér és színes asztalkészletek, törülközők, zsebkendők.

Legújabb barchetok, flanellokban nagy raktár. Blous flanellek gyönyörű mintákban.

Őszi divat ujdonságok!

Futó és Sopha szőnyegek, plüss kocsi-takarók, ágyterítő készletek, csipke- és gyapju függönyök

rendkívül nagy választékban.

Fenti cikkek csakis a legdivatosabb és legújabb kivitelben, gazdag választékban vannak raktáron s **a legszolidabb árak mellett** árusíttatnak el.

A n. é. közönség b. pártfogását kéri:

UNGÁR LIPÓT divatáruháza

Margit flanell gyönyörű mintákban 1 méter 56 fillér.

Goldstein J. Sándor

férfi-, női-divat- és rövidáru-üzlete

Nyiregyháza.

Pazonyi-utca 4.

T. cz.

Van szerencsém a helybeli és vidéki n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a 25 év óta fennálló

Blumberg József ur üzletét átvettem

és azt a legdivatosabb árukkal szereltem fel. — A helybeli és a főváros legnagyobb üzleteiben szerszett tapasztalataim, valamint Budapest és a külföld első gyárosaival való összeköttetésem lehetővé teszik, hogy szives megbízásainak a legpontosabban megfeleljek.

Midőn tisztelettel kérem, hogy szives látogatásaival minél gyakrabban szerencsétlenkedjek, maradtam

kiváló tisztelettel

Goldstein J. Sándor.

ben kaphat

Verseny-ár **85** krajczár

melyért mindenki egy pár bőrkegtyűt, jobbat mint a külföldről beözönlőket, fehér, galambszin és minden divatszín-

BLUMBERG JÓZSEF

kegtyüs és kötszerész
NYIREGYHÁZÁN, Városház-tér 2. sz.

Raktár: sérvkötők s mindenféle kötszerek és betegápolási kellékek és valódi párisi gummi cikkek, „Solingen“-i acélárak. Legfinomabb szappan és illatszerek.

!! Számos karácsonyi és ujévi ajándék tárgyak !!

Iszákosság nincs többé!

Kívánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy csomag Cozapot.
Kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A Cozapor többet ér, mint a világ minden szóbeszéde a tartózkodásról, mert a csomagolása ellenszenvessé teszi az iszákosnak a szeszes italt. A Coza oly esendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejtli mi okozta javulását.

Nemrégiben egy fiatal asszony nekünk körülbelől a következőket beszélte:

„Igen én is használtam ezt a remek szert, a férjem tudta nélkül és hála Isten teljesen segített rajta. Jó férj volt józan állapotban, de sajnos, majd mindig részeg volt. Folytonos félelem, aggodalom és kétségbeesés, szegény, becselatlanság és szegénység közepette éltem! De minnek is meséltem volna el másoknak? Nem csodálatos-e igazán, hogy egy asszony a dolgot saját maga ekképen irányítsa és otthonát, gondterhes tüzhelyét örömpalotává tudja varázsolni?”

Coza a családok ezreit békítette ki ismét, sok sok ezer férfit a szegény és becselenségtől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Temérdek fiatalságot a jó utra és szerencséséhez segített és sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet mely a Cozapor tulajdonosa, mindazoknak kik kívánják egy próba adagot díj és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhessen biztos hatásáról. Kezességünk, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan.

COZA INSTITUTE (Dept. 137). 71. High Holborn, London, W. C. ANGLIA.

(Levelek 25 fillér, levelezőlapok 10 fillérrel bérmentesítendőek).

Hirdetmény.

A Nyiregyházi Önkéntes Tűzoltó Egyesület folyó évi december hó 17-én azaz szombaton délután 6 órakor a városháza nagy tanács termében

rendkívüli közgyűlést

tart, a melyre az alapító, pártoló és működő tagok ezennel meghívotnak.

Nyiregyházán, 1904. december 7.

Murányi Géza,
titkár.

Bencs László,
elnök.

Birtok!

Nyiregyházi határban a városhoz $\frac{1}{2}$ órányira fekvő 880 holdas birtok 40 hold dohány termeléssel szabad kézből bérbe adandó.

Esetleg eladandó!

Bővebbet e lap kiadóhivatala.

Szélhajtó és görcs-csillapító

Biebergeil-Cseppek

Étvágyat előidéző és emésztést elősegítő háziszor

Egy üveg ára 1 korona.

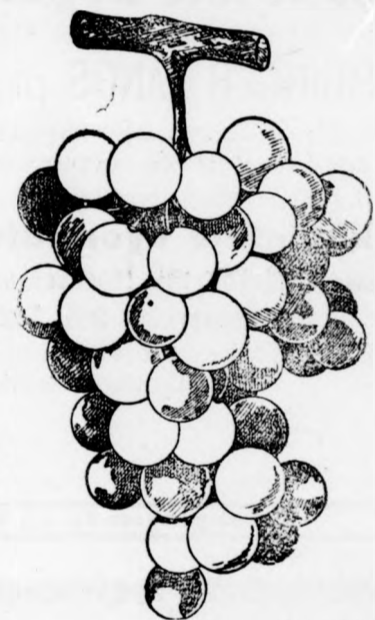
Két üvegnél kevesebb — utánvét 2 kor. 50 fillér — nem küldetik.

Megrendelhető:

Julius Bittner gyógyszerháza,
Gloggnitz (Nied.-Oest).

„Milleniumtelep“ Nagyösz.

Legolcsóbb árak!

Legolcsóbb árak!

Szép és tartós szőlője

csak annak lesz, aki ingyen kéri Magyarországnak legnagyobb szőlőiskolájának árjegyzékét, a mely szőlőiskola állami segélylyel és állami felügyelet mellett létesült.

„Odeon Gramophonok“

a világon a legjobbak. Sok elismerő levél áll rendelkezésre.

Ára 65 kor.-tól 360-ig.

Odeon lemez mind a két oldalon játszható, kis lemez 3 K. nagy 6. K.

Hangversenyt, katonazenét, operát, a világ nevesebb művészeit halhatja otthon, ha nálam egy Gramophont veszen. — Kézalatt egy Standard fonograph eladó. — Kérjen Gramophon árjegyzékét.

SCHILLER

órás és ékszerész
Nyiregyházán.

KOVÁCSI JENŐ DIVATÁRUHÁZA

Nyiregyháza, Pazonyi-utca 2.

•••• Mélyen leszállított árban ••••

számítom az idénről visszamaradt összes cikkeket, ez által **kedvező alkalmat** óhajtok nyújtani a t. vevőközönségnek hogy úgy a **saját szükségletét** mint az ajándékul szánt dolgokat **legelőnyösebben szerezhesse be.**

Szives tájékozással megemlítem, hogy **óriási választékban** vannak még raktáron a legfinomabb kivitelig a legdivatosabb

==== női ruha és blous szövetek. ====

Sima posztó női ruhákra 30 krajczártól feljebb.

Angol szövet női ruhákra 60 krajczártól „

Blous selymek remek kivit. 60, 70, 80, 90 kr-tól „

Blous bársonyok remek kivitelben 60 kr tól „

Zsebkendők és stb. cikkek meglepő olcsó árban.

Férfi
divatszövetek

Kiváló tisztelettel **KOVÁCSI JENŐ.**

Levélpapírok nagy választékban.

35-40 féle képes levelező-lap

Nyiregyháza látkepeivel és a Sóstó-fürdővel

PIRINGER JÁNOS papirkereskedésében

==== kaphatók. ====

*****
Jegyzői, ügyvédi, végrehajtói és az élet szükségleteibe vágó
különbéle nyomtatványok raktára.
Iskolai tankönyvek, regények, orvosi jogi stb. szakkönyvek.
Írópapír versenyképes áron. Tenta, tus, festék és rajzszerkek.
Előfizetések az összes hirlapokra és folyóiratokra
díjtalanul eszközöltetnek.

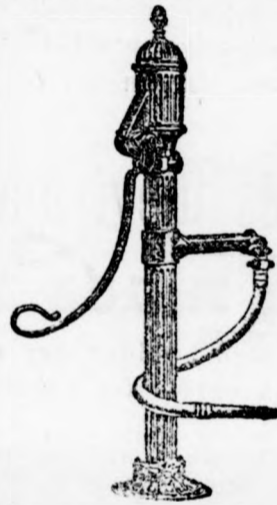
Könyvnyomda és könyvkötészet.

Saját
gyártmányu

SZIVATTYUK

többféle kivitelben

==== kaphatók ====

Irsai és Társa

vasöntő-, gép- és szivattyu
gyárában

Nyiregyházán.

Állandó nagy
raktár gyász-
kalapokban.

➔ Szabolcsmegye általánosan elismert legnagyobb ➔

NŐI FELÖLTŐ és NŐI KALAP

Óriási választék
selyem és flanel
blousokban

➔ áruháza ➔

RÓZSA LAJOS

==== UTÓDA ====

Nyiregyháza.

==== Őszi és téli ====
divat-ujdonságok
nagy választékban.

Téli kabátok

Leány kabátok

Diszitett kalapok

Posztó gallérok

Gyermek köpenyek

Selyem és posztó blousok

Fél paletók

Szörme boák

Téli havelokok

➔ remek ➔

választékban.

Óriási választék
selyem és flanel
blousokban.

Olcsó szabott árak.

Állandó nagy
raktár gyász-
kalapokban.